

Sygn. akt III Kp 1003/10

POSTANOWIENIE

Dnia 29 października 2010 roku

Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział III Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Sztenc

Protokolant: Joanna Rapior

przy udziale Doroty Zalipskiej Prokuratora Prokuratury Rejonowej

po rozpoznaniu zażalenia pokrzywdzonego, tj. Przedsiębiorstwa Budownictwa, Usług i Handlu (...) Sp. z o.o.

na postanowienie Prokuratora Prokuratury Rejonowej dla Wrocławia-Śródmieścia z dnia 8 lutego 2010 r., sygn. akt 1 Ds.41/10

o umorzeniu śledztwa

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 465 § 2 k.p.k.

postanawia

uchylić zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Pokrzywdzony, tj. wiceprezes Przedsiębiorstwa Budownictwa, Usług i Handlu (...) Sp. z o.o. zawiadomił o popełnieniu przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. na jego szkodę – przez prezesa i wiceprezesa firmy (...) sp. z o.o.

Ww. postanowieniem Prokurator Prokuratury Rejonowej dla Wrocławia-Stare Miasto, zatwierdził postanowienie o umorzeniu śledztwa z dnia 4.02.2010 r. na podstawie art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. w sprawie doprowadzenia w okresie od grudnia 2008 r. do grudnia 2009 r. we W. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie nie mniejszej niż 1.042.771,21 zł Przedsiębiorstwa Budownictwa, Usług i Handlu (...) Sp. z o.o. przez osoby pełniące funkcję Prezesa i Wiceprezesa w firmie (...) Sp. z o.o. poprzez nie wywiązywanie się z zawartej umowy o roboty budowlane, tj. o czyn z art. 286 § 1 k.k. – wobec braku danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstwa. W uzasadnieniu wskazano przy tym, iż zebrany w toku postępowania materiał nie uprawdopodobnił w znacznym stopniu podejrzenia popełnienia przestępstwa, tj. czynu z art. 286 § 1 k.k. polegającego na nie wywiązywaniu się z zawartej umowy o roboty budowlane.

Na postanowienie to zażalenie wniósł pokrzywdzony, wnosząc o jego uchylenie. W uzasadnieniu pokrzywdzony podniósł, że spółka (...) sp. z o.o. nie uregulowała należności, wynikających z wystawianych faktur świadczonych na jej rzecz usług, na podstawie umowy z dnia 15.12.2008 r. na łączną kwotę 1.041.771,21 zł. Wobec braku zapłaty przysługującej pokrzywdzonemu należności, odstąpił on od umowy zawartej z ww. spółką. Po wystąpieniu o zapłatę pokrzywdzony dowiedział się, że ww. spółka zawarła z nim umowę wbrew warunkom przetargu, czyli niezgodnie z prawem. Doprowadzenie do niekorzystnego rozporządzania mieniem polegało na tym, że prezesi ww. spółki nie poinformowali pokrzywdzonego, że nie mogą zatrudniać podwykonawców w realizacji tej inwestycji. (...) miał potwierdzić, że zgłosił pokrzywdzoną spółkę jako swojego podwykonawcę, czego nie zrobił, natomiast świadomie oszukał Inwestora i swoich podwykonawców. W wyniku tego działania, pokrzywdzona spółka nie może się ubiegać o zapłatę od Inwestora - TBS W., natomiast wynagrodzenie otrzymał (...). Działania przedstawicieli (...) sp. z o.o. były podjęte z góry powziętym zamiarem zawarcia umowy, która nie tylko byłaby sprzeczna z warunkami przetargu, ale także takiej, z której nie zamierzali się wywiązać. Pokrzywdzony pozostawał przy tym w nieświadomości co do

zawarcia umowy wbrew warunkom przetargu. Utrzymywali go w niej prezes N. oraz wiceprezes P., konsekwentnie nie wyprowadzając go z błędnego przeświadczenia o stanie rzeczywistym poprzez przemilczenie, zaniechanie poinformowania o faktycznym, prawdziwym stanie rzeczy. W związku z tym, decyzja o umorzeniu postępowania jest nieuzasadniona, gdyż dopuszczono się błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę postanowienia, mającego wpływ na jego treść, a polegającego na przyjęciu, że przedstawione poprzez pokrzywdzonego dowody, ujawnione zarówno w toku śledztwa, jak i złożone wraz z zawiadomieniem o przestępstwie i ustalone na ich podstawie okoliczności nie są wystarczające do przypisania przedstawicielom (...) popełnienia przestępstwa z art. 286 § 1 k.k., podczas gdy właściwa ocena zgromadzonego w postępowaniu materiału dowodowego jednoznacznie wskazuje na popełnienie przez nich zarzucanego im czynu.

Sąd zważył, co następuje:

Żądanie pokrzywdzonego, dotyczące uchylecia zaskarżonego przez niego postanowienia zasługuje na uwzględnienie. Przede wszystkim należy zwrócić uwagę, że brak jakiegokolwiek argumentacji w uzasadnieniu postanowienia o umorzeniu śledztwa we wskazanym powyżej zakresie, uniemożliwia kontrolę instancyjną wydanego orzeczenia. Zgodnie bowiem z treścią art. 322 § 2 k.p.k., postanowienie o umorzeniu śledztwa powinno zawierać, oprócz danych wymienionych w art. 94 k.p.k., dokładne określenie czynu i jego kwalifikacji prawnej oraz wskazanie przyczyn umorzenia. Przez wskazanie przyczyn umorzenia należy rozumieć ocenę zebranych dowodów oraz wskazanie powodów faktycznych i prawnych, które zadecydowały o umorzeniu i przyjętej podstawie umorzenia.

Tymczasem z treści uzasadnienia, nie sposób dowiedzieć się w oparciu, o jakie dowody (jakim dowodom dano wiarę, a których nie uwzględniono) podjęto decyzję o umorzeniu. W tym zakresie nie przedstawiono bowiem jakiegokolwiek argumentacji. Uzasadnienie postanowienia zawiera tylko lapidarne stwierdzenie, że „zebrany materiał dowodowy nie uprawdopodobnił w znacznym stopniu” popełnienia przestępstwa – jednakże bez jakiegokolwiek oceny przeprowadzonych dowodów, uwzględniającej zarzuty pokrzywdzonego, co zatwierdził prokurator.

Należy w tym miejscu podkreślić, że to na organie prowadzącym postępowanie ciąży obowiązek wykazania tych wszystkich okoliczności w zakresie strony podmiotowej i przedmiotowej przestępstwa na podstawie, których można by wyprowadzić wnioski, co do realności spełniania obietnic, umów, możliwości finansowych stron tychże, skali przyjętych zobowiązań, podjęcia oszukańczych zabiegów itd. Tylko na podstawie kompleksowej oceny okoliczności towarzyszących podejmowanym czynnościom można wysnuć logiczne wnioski w zakresie tego, czy dane zdarzenie w istocie stanowiło przestępstwo i kto je popełnił.

Znaczenie uchybienia prowadzącego postępowanie przygotowawcze w niniejszej sprawie jest tym większe, gdy się zważy, że postanowieniem Prokuratora Prokuratury Rejonowej dla Wrocławia – Śródmieścia z dnia 27 stycznia 2010 r., wszczęto śledztwo w niniejszej sprawie, a zatem w ocenie tegoż zachodziło uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa. W związku z tym, decyzja o jego umorzeniu winna zawierać analizę zgromadzonych dowodów, nie może zaś ograniczać się do arbitralnego wniosku o kategorię charakterze.

Biorąc pod uwagę charakter przedmiotowy niniejszej sprawy, jej złożoność, sprzeczność interesów poszczególnych osób, uznać należało, iż postępowanie karne winno być kontynuowane, tj. prowadzący postępowanie przygotowawcze, winien wnikliwie ocenić zgromadzony dotychczas materiał dowodowy i przedstawić stosowną argumentację w uzasadnieniu wydanego następnie postanowienia.

Prowadzący śledztwo, winien mieć przy tym na uwadze przy podejmowaniu merytorycznej decyzji o jego zakończeniu, iż podstawowym kryterium rozgraniczającym oszustwo od nie wywiązania się z zobowiązania o charakterze cywilnoprawnym jest istnienie w chwili zawierania umowy wymaganego przez przepis karny zamiaru bezpośredniego, o szczególnym zabarwieniu. Nie każda przecież, nawet nierzetelna realizacja stosunku zobowiązaniowego oznacza automatycznie zrealizowanie znamion oszustwa. Muszą tu bowiem nastąpić inne okoliczności przedmiotowe związane z zachowaniem się sprawcy w okresie uzyskania dyspozycji majątkowej, które będą jednoznacznie przesądzać o z góry

powziętym zamiarze niewykonania danego zobowiązania (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 18 listopada 2008 roku, II AKa 167/08, Prok. i Pr.-wkł. 2009/5/35).

Mając powyższe na uwadze, należało orzec jak na wstępie.